UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien. I. C. Praestantissimi Volumen ...

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Pontificij iuris, Contractuum, seu Dispositionum inter viuos materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm CLXIIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96504

Visual Library

demum pretio reuẽdere. † Cõcludo eam ad hoc non teneri, nec obligatã eſſe, & cõtra eam agi non poſſe, quia actio perſonalis, quæ ex dicto pacto dictis domi-nis Michaeliangelo, & hæredibus Maſini cõpetit, nõ potest contra ſingularẽ ſucceſſorẽ, qualis eſt dña Iaco-ba, nec intẽtari. l. fi. in fin. ff. de ꝯhenda emptio. & ſicut in indiuiduo plenè ponit Alex. in conſi. 10. uol. 1. ad quem in hoc, & in reliquis ad conſilia prædicta dominorum aduocatorum me remitto. Ex quibus, quæ debeant eſſe partes dominorum arbitrorum, ſa-tis dixi, ut in principio retuli. Laus Deo.

S V M M AE.

1 Ex pacto pro abſentibus facto ius agendi abſentibus competit, & acquiritur ſequuta illorum ratificatione, & non ante.

2 Abſentium nomine abſq; mandato paciſcens, & conueniens tanquam negotiorum geſtor paciſci, & conuenire dicitur.

3 Et abſentibus tunc ius aliquod abſq; ratificatione non acquiritur.

4 Ratificatio quælibet extrema, & tempora habilia requirit.

5 Ex pacto de retrouendendo ſimpliciter quis infra decennium, & non ultra poteſt velle emere.

6 Ratificatio quando fieri poſſit, & retrotrahatur, & quando non.

7 Ratihabitionem æquiparari mandato, & retrotrahi quando intelligatur.

8 Emptor cum pacto de retrouendendo cum, & quando voluerit, ſi interim ante, quàm declaret ſe velle, res fuit alteri locata, & emphyteuſim declaret, & emat, colono ſtare tenetur.

9 Ex pacto de retrouendendo contra ſingularem ſucceſſorem agi nõ poteſt, quæ actio, & contra quem ex eo oriatur.

10 Ad hoc ut quid efficiatur noſtrum, quid requiritur.

11 Obligatus uendendum ex pacto de retrouendendo non cogitur præciſè uendere, & tradere, maximè ſi facultatem tradendi nõ habet, ſed ſoluendo intereſſe liberatur.

12 Idem ſi in uendente, ut perfecta venditione ſoluendo intereſſe liberetur, & tradere præciſè non cogatur, ſi facultatem tradendi non habeat.

13 Obligatus ad uendendum alicui ex pacto non prohibetur alteri vẽdere, & quid vendendo non transferat dominium, & venditio non ualeat, ſed vel ad pœnam promiſſam, uel aliàs ad intereſſe tenetur.

14 Emptor ſecundus, cui res fuit vendita, et tradita, præfertur primo emptori, cui res tantum vendita, ſed non tradita fuit, & multo magis præfertur illi, cui ſolũ pactũ de vendẽdo factum fuiſſet.

15 Obligatus ex pacto ad reuendendum pluribus non tenetur vendere uni tantum etiam partem rei ſolam volenti emere, & totum pretium offerenti, niſi, vt ibi.

16 Pactum etiam iuratum alteri factum quando etiam de iure canonico ualeat, & ex eo alteri ius agẽdi acquiratur, & quãdo nõ.

17 Verba ſimpliciter, & imperſonaliter prolata in dubio ad paciſcentem, & non ad tertium referri debent.

18 Ex pacto precarij pro tertio abſente facto non acquiritur ipſi tertio abſenti poſſeſſio, niſi illius ratificatione ſequuta.

19 Actus vnus, & idem contrarios effectus parere non poteſt.

20 Mulier emens nomine ſuo, & pecunijs ſuis proprijs dicitur ſibi, & non marito acquiſiuiſſe.

21 Maritus, eiuſq; filij res proprias vxoris poſſidentes non uerè, ſed iure familiaritatis poſſident.

22 Pactum de vendendo alicui, & non alteri impedit alienationem, & venditionem alteri factam, quin in ſe valeat, ſed ex eo ad intereſſe tantum agi poteſt.

23 Ex pacto de vẽdendo, ſeu reuendendo ſimpliciter facto dominium, oblato, & depoſito pretio, ipſo iure non transfertur, niſi dictum fuerit, quod oblato pretio res ſit inempta.

EPITOME.

Ex pacto in rei vẽditione appoſito, quo emptores rem Titio, & Caio abſentibus pro eodẽ pretio reuendere cum iuramẽto promiſerunt, cum, & quando eã emere voluerint, poſt decennium elapſum, & re alteri vendita, & tradita ante, quàm Titius, & Caius illud

pactũ ratificauerint, & ſe uelle emere declarauerint,
nullum ipſis, & multo minus alteri tantum ius fuiſſe
acquiſitum, neq; cõpetere cõtra promiſſores p̃fatos,
& minus cõtra illorũ ſingulares ſucceſſores agendi,
ut præciſè ſibi dictã rem vendant, hic demõſtratur.

CONSILIVM CLXIIII.

VISO inſtrumẽto vẽditionis factæ per Ga-
ſparem Antonio, & Paganino fratribus,
cũ pacto, ꝙ ipſi Antonius, & Paganinus te
neantur, & ſic ꝓmiſerunt reuẽdere, & alie
nare heredibus Michaelis dictã ſuprascriptã petiã ter
ræ pro dicto p̃tio, cũ, & quãdo eam emere uoluerint,
& cũ pacto p̃carij in bonis dictorũ Antonij, & Paga-
nini, nec nõ conſideratis iis, quæ mihi in facto ꝓpo-
nuntur, cõcludo, ꝙ Petruſantonius unus ex heredi-
bus dicti Michaelis uigore dicti pacti nõ põt declara
re ſe nũc uelle emere, adeò, ꝙ ex tali declaratione ius
aliquod ipſi in dicta re acquiratur reſpectu dominij,
uel poſſeſſionis, nec põt etiã cogere dictos Antoniũ,
& Paganinũ fratres, ac emptores, nec illorũ ſingula-
res ſucceſſores, uidelicet dominã Camillã, & mona-
chos ſancti Proculi poſteriores emptores, ac ſucceſ-
ſores ad ſibi uẽdendũ, & alienãdũ. Quã concluſionẽ
1 multipliciter cõfirmo, & primo ꝯſidero, ꝙ † hoc pa-
ctum de reuẽdendo, & alienãdo dictis hæredibus Mi
chaelis factũ fuit, & cõuentũ inter dictũ Gaſparẽ uẽ-
ditorẽ, & p̃fatos Antoniũ, & Paganinũ emptores ab-
ſentibus dictis heredibus, ut ꝯſtat ex inſtrumẽto, quo
fit, ut dictis hæredibus ius agẽdi ex dicto pacto cõpe-
tat, & ius aliquod ad dictã rem acq̃ratur, ſequuta ipſo
rũ ratificatione, & nõ ante, ut colligitur ex iis, quæ uo
lunt Alex. Aret. Io. de Imol. & ſcribẽtes in l. ſi mihi, &
Titio. ff. de uerb. obl. in illa q̃one, quãdo aliquis acce
pit emphyteoſim pro ſe, & noĩe eius fratris abſentis.
2 Item † ex quo in caſu noſtro dictus Gaſpar abſq; mã
dato noĩe hæredũ Michaelis abſentiũ pactus fuit, &
cõuenit, ꝑfectò tanq̃ negotiorum geſtor dr̃ pactũ, &
conuẽtionẽ feciſſe, vt uolunt oẽs doct. in l. ſtipulatio
iſta. §. alteri. & in §. ſi ſtipuler alicui. ff. de uerb. oblig.
3 ergo † abſq; ratificatione dictorũ hæredũ non potuit
ipſis ius aliquod acquiri ad tradita expreſsè per Io. de
de Imol. Paul. de Caſt. & omnes in d. §. alteri. & in d.
§. ſi ſtipuler. & faciunt dicta per Areti. in l. quod meo.
in 1. col. ff. de acquir. poſſ. & eſt bonus text. in l. diſpen
ſatorẽ. ff. de ſolut. & per totum ff. & C. de neg. geſtis.
4 † Ratificatio autẽ requirit extrema habilia, & fieri de
bet infra tẽpora, infra quæ ipſi hæredes Michaelis po
tuiſſent emere, ſeu declarare ſe uelle emere, & hoc
eſt cõe in qualibet ratificatione. l. bonorũ. & l. fi. in fi.
ibiq; doct. oẽs. ff. rem rat. hab. Bar. in l. 1. C. qui admit.
& Alex. in conſi. 135. in ult. col. uol. 2. Sed hæredes ex
tali pacto eo caſu, quo ipſis hoc fuiſſet promiſſum, nõ
potuiſſent agere, nec declarare ſe uelle emere, ſtante
5 curſu decennij, † infra quod ex tali pacto quis poteſt
uelle emere, & nõ ultra, pro ut uoluit Petr. de Ancha.
in conſi. 132. uiſis diligenter actis. in 2. col. ſequuntur
moderniſ. in l. petens. col. 4. C. de pac. & eſt de men-
6 te Bald. in conſil. 253. in 2. lib. ergo &c. † Preterea ra-
tificatio operatur, & retrotrahitur, quando ante eam
non eſſet aliquod ius tertio acquiſitum, ſed ſi ius ter
tio fuiſſet acquiſitum, ratificatio tunc in præiudi-
cium illius non poteſt fieri, nec retrotrahitur, ut
colligitur ex ijs, quæ ponit Bald. in authen. ei, qui.
C. de temp. appel. l. ſi indebitum. in fin. & ibi Barto. ff.
rem rat. hab. d. l. bonorum. & habetur per Bart. Io. de
7 Imol. & Paul. de Caſt. in l. cum decem. ff. de ſolut. † Et
Barto. in l. ſi uxor. §. ſi quis uxori. ff. de adulter. quem
Alexand. ſequitur, inquit, quòd illa regula, qua dici-
tur ratihabitionẽ æquiparari mandato, & retrotrahi,

ſemper debet intelligi, exiſtentibus rebus integris,
alioquin mandato non æquipararetur, nec retrotra-
8 heretur. Et † dicit Bald. notabiliter. in l. 1. in finalibus
uerbis. C. de iure fiſci lib. 10. quem Alexand. ſequitur
in l. ſi filio. §. 1. in 3. col. ff. ſolu. matrimo. ꝙ ſi quis rem
emit cum pacto de retrouendendo pro eodem pre-
tio, cum, & quãdo uoluerit, & interim ante, quàm ſe
uelle emere declaret, res fuerit alteri locata, illo po-
ſtea declarante, & emente, colono ſtare tenetur, &
res ad eum cum illo onere tranſit. Sed in caſu no-
ſtro ante, quàm hæredes Michaelis declarauerint
ſe uelle emere, fuit res illa vendita dominæ Camil-
læ, eiq́; tradita, & deinde per dominam Camillam
fuit uendita, & tradita dictis monachis ſancti Pro-
culi, ergo non potuerunt poſtea dicti hæredes pa-
ctum ſupra dictum ratificare in præiudicium dictæ
dominæ Camillæ, & dictorum monachorum, qui-
bus iam fuerat ius in re acquiſitum. Agant ergo hæ-
redes dicti Michaelis, quibus ex pacto ius fuit acqui-
ſitum ſequuta ratificatione, ut ſupra, contra dictos
Antonium, & Paganinum, & non contra dominam
Camillam, uel contra dictos monachos ſingula-
9 res ſucceſſores, quoniam † cum ex tali pacto de re-
uendendo oriatur actio perſonalis, & non actio in
rem contra obligatum, & eum, qui retrouẽdere pro-
miſit l. 2. C. de pactis inter emptorem, & uenditorem
cum ibi not. l. qui fundum, l. fundi partem. ff. de con-
trahen. emptio. & l. ſi ſterilis. §. ſi tibi. ff. de actio. emp.
ergo ex eo agi poterit contra perſonã obligatam, uel
eius hæredes, & non contra habentes cauſam onero-
ſam, & conſequenter contra ſingulares ſucceſſores,
quia actio perſonalis perſonam, & non rem ſequitur,
ut in terminis noſtris uoluit Alexand. optimè ad pro-
poſitum loquens in conſil. 10. volumi. 1. & eſt bonus
tex. in l. fina. in fin. ff. de contrahen. emptio. iuncto. §.
1. Inſtitu. de actio. & faciunt nota. per Bartolum in l.
fina. ff. de noui operis nuncia. qui uoluit, quòd ſi pro-
miſi tibi in fundo non ædificare, & poſtea fundum
Titio uendidi, qui in illo ædificauit, non potes cõtra
Titium ſingularem ſucceſſorẽ agere, ſed contra me,
quia actio perſonalis in ſingularem ſucceſſorem non
dirigitur d. l. fin. in fin. & hoc eſt in iure notiſſimum.
10 Præterea † quando negotium ſola ratihabitione effi-
citur noſtrum, requiritur, quòd à principio, cum ſta-
tim ſcitur, habeatur ratum, & tunc efficaciter noſtrũ
efficitur, alioquin à nobis perpetuo abdicatur, & quã
uis poſtea ratum habere uellem, nihil operaretur,
quoniã quod ſemel etiam tacitè reprobaui, non poſ
ſum amplius approbare, ut eſt textus, ibique Paul. de
Caſt. in l. diſpenſatorem. ff. de ſolutio. Sed hæredes
Michaelis ſciuerunt negotium ad ſe ex pacto perti-
nuiſſe, & prout ex diuturnitate temporis ipſos ſciuiſ-
ſe præſumitur iuxta ea, quę habentur per doctores. in
l. qui in aliena. ff. de acquiren. hęredit. in l. ſciendum.
ff. de verbo. obligationib. & in c. ſicut de re iudica. &
ſtatim non ratificauerunt, ergo &c. ¶ Secundo uide-
11 tur, quòd † dicti hæredes Michaelis, quibus ex ratifi-
catione ius, ut ſupra, acquiri potuit, non poſſint rati-
tificare, ſeu declarare ſe uelle emerę, contra dictos
Antonium, & Paganinum, uel eorum hæredes ex pa-
cto obligatos ad finem, & effectum, ut ipſis præciſè
ſit uendendum, & tradẽdum, ſed ſolum ad effectum,
ut contra eos ineresse conſequi ualeant, quoniam pa
ctum de reuendendo, & alienando non dicitur uen-
ditio, nec alienatio, cum aliud ſit uendere, & aliud
promittere uendere ad tradita per Alexand. in conſi.
76. in 4. colum. in 3. artic. uolum. 5. & primum habet
mixturam dandi, & faciendi, Barto. in l. ſtipulationes
non diuiduntur. ff. de verb. oblig. & habetur per eun-
dem Bartol. Paul. de Caſtr. & alios. in l. 1. ff. de actio.
empt. ſecundum uerò continet in ſe merum
argum. l. conſil. ff. de curat. furio. & ex hoc
quis non cogitur præciſè facere, ſed ſoluendo
eſſe liberatur, quoniam in obligationibus
dit obligatio ad intereſſe d. l. ſtipulationes
duntur uerſicu. celſus. l. ſi quis ab alio. ff. de
Alexand. in dicto conſilio 10. & in conſil.
& idem Alexand. etiam poſt Bart. in l.
in princip. in 3. colum. ff. de pactis. Et hoc
in caſu noſtro dicendum eſt, cum dicti A
Paganinus ad uendendum ex tali pacto
habeant facultatem dandi, ſeu tradendi
tihabitionem alteri uendiderunt, & i
terminis hoc probatur ex iis, quæ dicu
tolum, Paul. de Caſt. Salice. & omnes i
12 etiam in dicta l. ſtipulationes non diuid
perfecta uenditione, quæ, ut dixi, mixtura
di, & faciendi, quis præciſè rem tradere
cultatem tradendi habeat, ſi uerò facultat
di non habeat, quia alteri uendiderit & tra
tenetur tunc præciſè tradere, ſed ſoluendo
liberatur, ut ibi. Si ergo non dum ſit perfe
tio, ſed quis ſimpliciter ad uendendum, & fa
rum factum ſit obligatus, neq́; facultatem
habeat, minus præciſè uendere, & tradere
ſed ſoluendo intereſſe liberabitur, cum i
nibus meri facti magis ſuccedat obligati
ſe, quàm in obligationibus mixturam d
ciendi habentibus, per Bartolum. in dicta l.
nes non diuiduntur, qa in obligationibus
præciſè cogitur dare l. ubi autem in fin.
13 obligation. Et ad propoſitum facit id, quod
biliter uoluit Paul. de Caſt. in l. qui Roma
des iu finalibus uerbis. ff. de uerbo. oblig
quòd obligatus ex pacto ad uendendum
prohibetur alteri uendere taliter, ꝙ uen
transferat dominium, & uenditio in ſe
ſed alteri alienans, & uendens pœnam,
miſſa, incurrit d. §. cohæredes, uel ad inte
tur per text. in l. ea lege. C. de condict.
14 ¶ Tertio conſidero, quòd † poſt hoc pactum
dendo hæredibus Michaelis factum per dict
nium, & Paganinũ res fuit uẽdita, & tradi
Camillæ, ut ex inſtrumentis productis
quoad rem illam, eiuſq́; dominium, & poſſeſ
domina Camilla, & eius ſucceſſores debe
res, & potiores, quàm ſint hæredes ipſius Micha
quod quidẽ in fortioribus terminis probatur
quæ habentur. in l. quoties. C. de rei uendic
l. multum intereſt. in fin. C. ſi quis alter. uel
quis rem uni prius uendiderit, ſed non tradi
inde alij eandem rem uendiderit, & tradid
tior eſt ſecundus. A fortiori igitur hoc dic
ſi uni prius fuit factum pactum de uendend
merum factum continet, & ante, quàm illi
cto fuerit ius aliquod acquiſitum, ut quia
eſſet ratificatio, prout in caſu noſtro, alt
res fuerit uẽdita, & tradita per eum, qui ex
alteri uendere promiſerat, ut in terminis
cludit Alexand. in dicto conſillo 10.
¶ Quarto concluſio ſupra poſita firmiſſime
15 mento confirmatur, † nam promiſſum
trouendendo, & alienando rem hęredibus Mi
lis, qui fuerunt duo, uidelicet Petruſantoni
nunc ſolus agit, & Andreas, ſed ubicunque
pacto de retrouendendo tenetur pluribus
bus alicuius uendere, non tenetur, nec cogi
uendere alteri eorum tantum, & unus ex dict
redibus non poteſt declarare ſe uelle emere
ſolam rei partẽ, offerendo etiam totum rei p

niſi alter alteri ſucceſſiſſet,uel iuri ſuo ceſſiſſet, & renunciaſſet,uel alter alterū ꝓcuratorē cōſtituiſſet:pro portione enim cuiuſque eorū ius fuit, neque per aliū poterat acquiri,ut not.uolunt Bar.& Pau.de Ca.in l.ſi qs alium.ff.de ſolutio.Bar.in l.qui uſusfructus.ff. de uſufructu.& Bal.in l.2.in fin.ver.C.de pactis inter emp.& uend.l.quod ſi nolit.§.ſi plures. §. marcellus.& §. idem marcellus.ff.de ædil.edic. & faciunt etiā no.per Alex.in conſ.76.col.4.vol.5.& Pau.de Ca.in l.Iulianus.§.offerri.ff.de actio.empt.per l.fiſtulas.§. qui fundum.ff.de cōtrah.emp.dicit,quod venditor,qui rē ſolidam pretio tenetur tradere, non tenetur alteri ex hæredibus partē pretij offerenti rei partē tradere, ne qs inuitus in cōionem cadat,ut dicit gl.not.in l. fundus ille.& ibi Sal.ff.de cōtrah.emp. & in caſu noſtro ſolus Petruſantonius offert ſe uelle emere, & nō Andreas, imò Andreas oīa,& q̄cunq; iura ſua,& oēm dictæ rei partē ſuā uēdidit,& ceſſit d.Camillę,ad quā ea res peruenit, ergo nō ſumus in caſu,in quo Petruſantonius obligatos ex pacto ad retrouēdēdū,uel eorū ſucceſſores ad ſibi ſoli retrouendendū cogere poſſit.¶ Quinto uidetur,ꝙ ex tali pacto in terminis noſtris nihil potuerit hæredibus Michaelis acquiri,nec ipſi ex eo potuerunt agere,aut declarare ſe uelle emere,quoniam ſumus in caſu, in quo pactū alteri factum non ualet, nec ex eo alteri quicquā acquiritur ēt de iure canoni
16 co,quamuis pactum fuerit iuratū: † licet enim ex pacto ſic iurato rōne iuramēti poſſit agi, ut uoluit gl. communiter probata in c.quoties cordi oculus. 1. q. 7. & ſentire uidetur per Alex.in l.ſtipulatio iſta.§. alteri. ff. de uerbo.oblig. in 1.col. tamen illud eſt uerum , & ita procedere ſequitur dicta glo.quando uerba promiſſiua ſunt collata in perſonā paciſcentis,& uerba exequutiua in perſonam tertii abſentis,ut clarè colligitur ex his, quæ ita declarat Abb.in c.ſi cautio. de fide inſtrum. in caſu noſtro uerba pacti promiſſiua fuerunt impersonaliter prolata,& exequutiua fuerunt collata in perſonam tertii,ergo ſtandū erit regulæ, ꝙ alteri non ſtipulari pōt,niſi paciſcētis interſit, quia tūc ipſi actio cōpeteret,ut in d.§. alteri . & præſertim huiuſmodi pactū nō debet dici ualere, cum fuerit factum ſuper re paciſcentis, quæ non eſt duratura ſua: quo caſu pactū non ualet,nec ex eo agi poteſt.d.§. alteri.& habetur per Bar.in d.l.ſtipulatio iſta.§. ſi ſtipuler alicui. Pręterea Alex.in d.§.alteri. & Abb. in d.c.ſi cautio fatentur, ꝙ quando uerba promiſſiua, & exequutiua ſunt ad tertium abſentē relata, tunc pactum ſic factum nō ualet,nec ex eo ēt in foro canonico agi poteſt, neque iuramento firmatur: & hoc modo intelligitur glo.in d.c.quoties cordi.Sed qñ uerba pacti promiſſiua ſunt impersonaliter prolata,& uerba exequutiua ſunt in perſonā tertij collata, ꝓut in caſu noſtro facti reperitur, ut ex uerbis inſtrumenti, & pacti apparet,quibus dicitur,quòd emptores promiſerunt retrouendere hæredibus Michaelis, tunc promiſſiua ēt cēſentur in perſonam tertij collata,& ſic perinde eſt, ac ſi oīa uerba eſſent collata in perſonā ipſius tertii, ut uoluit Bart.in d.§. ſi ſtipuler alicui . ergo ſumus in caſu,in quo etiam de iure canonico, & interueniēte iuramento ex pacto alteri facto agi non poteſt. Rurſus quòd ratione iuramēti ex pacto alteri facto de iure canonico agi poſſit,ut per Alex. in d.§. alteri . hoc intelligo uerum eſſe, ſequuta ratihabitione ipſius tertii,cum negotium per paciſcentem, qui mandatum non habuit,fuit geſtum , nam ante ratihabitionē ipſi ex tali pacto non poteſt acquiri,ut ſupra tetigi,& probatur ex his, quæ habentur per ſcriben.in d.l.ſi mihi & tibi.in d.§.alteri.per Imol.& in d.§. ſi ſtipuler alicui. & argumento l.diſpenſatorem.ff.de ſolut.cum ſimilibus. quæ ratificatio fieri debuit infra tempora, infra quæ ratione pacti de retrouendendo quis pōt emere, & ante,quā alteri ius eſſet acquiſitū,& rebus integris exiſtentibus, ut ſupra dictum fuit. ¶ Sexto uidetur ēt quòd ex pacto precarii in bonis dictorum Antonii, & Paganini nulla poſſeſſio, nullumq́ue ius fuerit ip-
17 ſis hæredibus Michaelis acquiſitum, tum quia † uerba pacti precarii tā promiſſiua,quàm exequutiua fuerunt ſimpliciter prolata,quo caſu debent in dubio ad paciſcentem referri,& non ad tertium, hoc eſt ad hæredes Michaelis, ad hoc, ut actus ualeat,argumento l.quoties.ff.de regulis iuris.& l.in ambiguis.eodē titulo. iunctis iis,quæ habentur in d.§. alteri.cum ſimi.tū quia uerba imperſonalia,& ſimpliciter per ſe prolata debent ad paciſcentē referri ad tradita per Imo.Alex. & alios in d.§.ſi ſtipuler alicui. & ſi uerba huius pacti precarii extendantur in caſu noſtro, apparebit illa eſſe relata ad paciſcentē, & non ad tertios, hoc eſt adhæredes Michaelis : ex quibus clarè colligitur, ꝙ per huiuſmodi pactū precarii nō fuit acquiſita poſſeſsio, nec aliud ius dictis hæredibus, quibus non fuit factū pactum,ſed ipſi Gaſpari paciſcenti in caſu, quo promiſſa non ſeruarentur tam reſpectu retrouēditionis faciēdæ dictis hęredibus,quàm ēt reſpectu ſolutionis reſidui pretii,quod Antonius, & Paganinus emptores certo tempore ſoluere promiſerāt:& reſpectu huius ultimi caſus credo fuiſſe appoſitū pactū precarij potius,quā reſpectu primi caſus,cū quotidie debitores cōſtituant ſe precario nomine poſſidere bona ſua ad inſtantiā creditorū.l.certè.in fin.ff. de precario . tū ēt quia poſito,quòd hoc pactum precarii tertio quo-
18 que,hoc eſt hæredibus Michaelis factū eſſet, † tamen ex eo non potuit ipſis hæredibus acquiri poſſeſſio, niſi ſequuta eorū ratificatione,ut ꝓbatur in l.in rebus.§. 1.et in l.certè.§.1.ff.de precario. & in terminis ꝑ Are. in l. qđ meo. in 1.col. ff. de acq. poſſ. & faciunt etiam ea, quæ ſupra in ſimili adduxi. Sed non apparet de ratificatione huius pacti precarij per dictos hæredes facta,ergo &c. & poſito quòd Petruſantonius agēs ratificaſſet,tamē nō reperitur, ipſum ratificaſſe ante,quā poſſeſſio eſſet alteri acqſita,& ſic re integra, ſed poſtquam res fuit alteri uendita,& tradita,& alteri fuit acquiſita poſſeſſio,ergo nō potuit ratificatio fieri in prę iudiciū iuris alteri iā acquiſiti ꝑ ſupra plenius dicta. ¶ Præterea ſi diceretur, quòd Petruſantonius hæres dicti Michaelis pro parte cenſetur ratificaſſe agēdo, & petendo rem, & ratione illius pacti precarii ad reſtitutionem poſſeſſionis agendo, quoniā qui vult cōſequens,uidetur uelle omne antecedens l.illud. ff.de acq.hær.cum ſimil.reſpōdetur ad hoc, quòd inducta ad unum effectum nō operātur ꝯrium iuribus vulgaribus,ſed petitio Petriantonii facta fuit,ut ſibi poſſeſſio relaxetur,& reſtituatur, ſiue in ea nō moleſtetur, ut ex tenore petitionis conſtat,& cōſequenter ut precarium extinguatur,et reuocetur, quod quidem per uoluntatē ꝯriam,et per pœnitentiā extinguitur,ut in l.1.et 2.cum ſimil.ff.de precario, ergo ex tali petitione ratificatio illius pacti induci non debet, nec cōſequēter acquiſitio poſſeſsionis, quæ ex huiuſmodi pacto acquiritur,ut eſt text. in d.l. certè.§.is qui rogauit cum ibi not. et in fin. et l. et habet. §.pen. ff. de prec.
19 † Vnus enim,et idem actus non pōt parere natiuitatem,et extinctionem, et ſic effectus ꝯrios ad not. per gl.in c.3.per illum tex.de baptiſ. c. ſi quis ægritudine. 57.diſtinc.et eſt optimus tex.in l.qui hominē. §. pen. ff.de ſolutio.Quod fieret in caſu noſtro, quia eadem petitio pareret ratificationem pacti precarij,et ſic acquiſitionem poſſeſſionis, item illius reuocationem, et finē.¶ Nec dicatur, quòd per plures teſtes probata fuit poſſeſſio dictæ rei ipſius Michaelis uſque ad eius mortem,et poſt mortē ſuā hęredū ſuorum,uidelicet.

dictorũ Petriantonii, & Andreæ, qm̃ reſpondetur, ꝙ
ex quo poſſeſsio Gaſparis, qui rẽ ex titulo ab ipſo Mi-
chaele habuit, & poſſeſſio Antonij, & Paganini fra-
trũ, qui cãm ab ipſo Gaſpare habuerũt, & poſſeſſio do
minæ Camillæ, q̃ cãm habuit à dictis Antonio, & Pa-
ganino, & ſucceſſiuè poſſeſſio monachorũ, q cãm à
domina Camilla habuerũt, ꝓbata fuit tã ex pactis cõ-
ſtituti de poſſidẽdo in inſtrumẽtis uenditionũ p̃dicta
rũ appoſitis iuxta ea, q̃ habentur in l. quod meo. & in
l. interdũ. in fine. ff. de acq. poſ. & in l. quædã mulier.
cũ ibi not. ff. de rei uendicatio. quàm ex pluribus teſti
bus ad fauorem dictorũ monachorũ examinatis, ma-
nifeſtè conſtat de mendacio dictorũ teſtiũ ad fauorẽ
Petriantonii examinatorũ, qm̃ ꝓbationes monacho-
rũ p̃ponderant probationibus dicti Petriantonii, cũ
ipſi monachi ultra probationem teſtiũ ſup poſſeſſio-
ne melius de titulo per plura inſtrumẽta probauerint
argõ eorum, quæ ponunt canoniſtæ in c. licet cãm.
de probatio. & Bar. in l. ſi duo. in prin. ff. uti poſſidetis.
Præterea cũ cõſtet de uero, & iuſto titulo, ac de uera,
& iuſta poſſeſſione dominæ Camillæ, q̃ eius nomine
poſſedit, ac etiam nomine monachorũ, à quibus rem
conducit, & hæc poſſeſſio dominæ Camillæ ad eã p-
uenerit ſaltẽ mediante facto Michaelis patris dicti Pe
20 triantonii, qui rẽ iſtam dicto Gaſpari uẽdidit. † Itẽ, cũ
appareat dominam Camillam emiſſe nomine ſuo, &
pecuniis propriis, quo caſu dicit̃ ſibi, & nõ marito ac
quiſiuiſſe argõ eorum, q̃ habentur in l. 1. & in l. cũ pro
pria. C. ſi quis alteri, uel ſibi, & faciunt ea, quæ notabi
liter ponit Ang. in l. ſi inſtrumenta. C. de conueniẽ. fi-
ſci debito. lib. 10. ſequitur, ꝙ licet fuerint probati aliq
actus poſſeſſorij dictorũ Michaelis mariti dñæ Camil
læ, & Petriantonij, ac Andreæ filiorũ ẽt dictæ dñæ Ca
21 millæ, † tñ debet intelligi, ꝙ poſſederint nominæ di-
ctæ dñæ Camillæ, & iure familiaritatis, non aũt ꝙ ip-
ſi uerè poſſederint, ut eſt doctrina Barto. ab omnibus
approbata in l. qui iure familiaritatis. ff. de acquir. poſ
ſeſ. & traditur per eundem Bart. in l. & habet. §. hoſpi-
tes. ff. de precar. ¶ Adde etiam prædictis, quòd ex eo,
22 † quod factum fuit pactum de uendendo, & alienan-
do hæredibus Michaelis, & conſequenter de non uẽ-
dẽdo, nec alienando alteri, non impeditur alienatio,
nec uẽditio alteri facta, immò in ſe ualet, quãuis ille,
q p̃miſit, ad intereſſe ſtipulatori teneatur, ut notabili
ter colligitur ex iis, quæ uoluit Pau. de Caſt. ĩ l. fi. C. de
pact. inter emptorẽ, & uenditorẽ, argõ no. in l. fi. C. de
rebus alien. nõ alienã. & faciunt ad ꝓpoſitũ no. p Bar.
23 in l. nemo. ff. de pactis. Itẽ adde, ꝙ † qñ ex pacto de uẽ
dendo, uel reuendendo ſimpliciter facto quis tene-
tur uendere, oblato, & depoſito pretio dominium ip-
ſo iure non transfertur, ſed requiritur nouus ꝯctus, &
noua traditio, niſi dictum eſſet, ꝙ oblato p̃tio, & reſti
tuto res ſit inempta, & ſic fuerit factũ pactũ legis cõ-
miſſoriæ, ut declarat Paul. de Caſt. in l. ſi à te. C. de pa
ctis inter emptorem, & uenditorẽ, quicquid ipſe dixe
rit in l. ſi cũ uenderet. ff. de pign. actio. cuius ibi dicta
ſic debent diſtingui, & declarari, & faciunt tradita p
Alex. in d. conſi. 10. uol. 1. ¶ Et ex p̃dictis iudicio meo
oĩa, quæ in contrarium excogitarentur, facillimè re-
ſolui poſſunt, quibus ſi uellem ſigillatim, & ſpeciali-
ter reſpondere, longiori ſermone opus eſſet: & pro-
pterea breuitatis gratia ulterius non inſiſto, offerens
me ſemper, ſi opus erit, & uoce, & ſcriptis ea, quæ pr
dictæ concluſioni obſtare uidebuntur, reſoluturum.
Laus Deo.

S V M M AE.

1 *Cõtractus emptionis ſimulatus, & uſurarius præſumeretur, ſi om
nia pacta fauorem, & utilitatem emptoris continerent, ſecus ſi
partim emptoris, & partim uenditoris.*
*Niſi ex alijs geſtis, & conuentis aliæ præſumptiones le[...]
præſumendum contractum ſimulatum, & uſurarium [...]
tur numero 23.*
2 *Paruitas pretij, & pactum de retrouendendo contractũ [...]
mulatũ, & uſurarium: & an, & quomodo hoc uerũ [...]*
3 *Contractus ſimulatus, & fraudulentus ex quibus, & [...]
cturis præſumatur, quando non adeſt pactum de [...]
do, & numero 6.*
4 *Pactum, quòd ſi res uendita infra certum tempus de [...]
perioris demoliatur, uenditor teneatur pretium [...]
tuere, eſt licitum. Eſt tamen inſolitum in inſtr[...]
num apponi numero 10.*
*Et eſt contra naturam contractus emptionis, & [...]
naturæ alterius contractus, maximè pignoris, [...]
15. & 18.*
5 *Contractus ſimulatus quando non obſtante ſimulati[...]
to firmetur, & metu periurij non poſſit iurans co[...]
quando ſecus.*
7 *Contractus fraudulentus, & ſimulatus hodie non ta[...]
cturis, & præſumptionibus iuris, ſed ex alijs quoque
cognoſcitur.*
8 *Pretij modicitas uix tangens dimidiam iuſti pretij [...]
legitima, & ſufficiens alijs concurrentibus ad prob[...]
tractum ſimulatum.*
9 *Contractus de uſura ſuſpectus præſumitur, quando [...]
infra certum tempus uenditori reſtituenda pro [...]
& quantitas redituum rei eſt reſpectu pretij imm[...]*
11 *Pacta inſolita, & non conſueta ſimulationem con[...]
tractum arguunt.*
12 *Pactum exiſtens contra naturam contractus empti[...]
tionabile naturæ alterius contractus, maximè pi[...]
& legitimam facit præſumptionem ſimulationis [...]*
13 *Emptor de iure, & conſuetudine omnes expenſas [...]
ſoluere tenetur, & in dubio hoc inter partes [...]*
14 *Pactum, quòd uẽditor teneatur ſoluere omnes exp[...]
torum, facit preſumptionem ſimulationis contr[...]*
15 *Emptione perfecta, omne periculum, & incom[...]
uenditam abſque culpa uenditoris contingens [...]
rioris ad emptorem de natura contractus empti[...]
tionis ſpectat, etiam ſi emptio ex pacto eſſet ſub [...]
ſoluenda.*
16 *Pactum inter emptorem, & uenditorem factum, [...]
& damnum uſque ad certum tempus etiam p[...]
ditionem ad uenditorem ſpectet, quoad ſe ualet, [...]
currentibus eſt iuſtum, atque ſeruandum, licet [...]
contractus emptionis.*
17 *Pactum eſſe contra naturam contractus, & in ſe [...]
nõ cõcurrentibus iuſtũ eſſe, atque ſeruandũ, ſimul [...]*
18 *Pignoris periculum de natura pignoris ad quem ſpectet.*
19 *Simulationis contractus, & uſurarum fraudis magna [...]
eſt, quando emptor in reuocando contractum ex pa[...]
preſſo, ſiue tacito ultra pretium, & fructus aliquid [...]
ſequitur, & lucratur.*
20 *Domo, ſeu apotheca uendita, ſolum quoque, & area, [...]
uenditione comprehenditur, & illa diruta, emptor [...]
minus ſoli, areæ, & aliorum, ex quibus ea conſtabat.*
21 *Clauſulæ libelli ſuper quibus omnibus, & ſingulis & [...]
& iuſtitiam miniſtrari, quam uirtutem habeant.*
22 *Pactum, quòd emptor, reſoluto cõtractu, retineat, & [...]
ctus, & alias res, præſumptionem fraudis uſurar[...]*
*Fructus quando reſtituantur in reſolutione contractus, [...]
do non.*
25 *Ex uno, eodemque pacto, ut de retrouendendo, uel alio [...]
reſolutiuo uariæ, & diuerſæ coniecturę, ac præſum[...]
tractus ſimulati oriri poſſunt.*
26 *Abſolutio à iuramento requiritur etiam in contra[...]
tractui ſimulato iurato, qui iuramẽto firmatus eſſet, [...]
do, & quando ea ſit facienda, & interpretanda.*
27 *Abſolutio, ſeu habilitatio duplex à iuramento requ[...]
ctũ cõtraueniẽdi cõtractui, quãdo iuratũ fuit oĩa, [...]*